

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ**

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

МАСТЕР УЧИТЕЉ

Ужице, 2019.

**СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ
ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА**

АДРЕСА ФАКУЛТЕТА:	Ужице, Трг Светог Саве 36 e-mail: fakultet@pfu.kg.ac.rs www.pfu.kg.ac.rs
ВАЖНИЈИ ТЕЛЕФОНИ:	Централа: 031/521-952 Продекани: 031/511-078 Студентска служба: 031/510-625 Деканат: 031/511-078
ФАКС:	031/511-078
ЖИРО-РАЧУН:	840-1378666-16

**РАД УПРАВЕ И СТРУЧНИХ СЛУЖБИ ФАКУЛТЕТА
СА СТУДЕНТИМА**

ИЗВРШИОЦИ	ИМЕ ЛИЦА	РАД СА СТУДЕНТИМА
Декан Факултета	Проф. др Снежана Маринковић	понедељак 8,00–10,00 h
Секретар Факултета	Гордана Алексић	сваког радног дана 10,00–13,00 h
Продекан за наставу	Проф. др Сања Маричић	уторак 12,00–14,00 h
Продекан за научноистраживачки рад	Проф. др Јелена Стаматовић	уторак 12,00–14,00 h
Продекан за међународну сарадњу	Проф. др Далиборка Пурић	уторак 12,00–14,00 h
Студентска служба	Горан Вилотијевић шеф Студентске службе	сваког радног дана 11,00–13,00 h
Библиотека	Зорица Новаковић руководилац Библиотеке	сваког радног дана 8,00–18,00 h

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА МАСТЕР УЧИТЕЉ

Факултет је наставно-научна установа, која у оквиру своје матичне делатности организује и студије другог степена, мастер академске студије за стицање академског назива *Мастер учитељ*.

Садржај програма мастер академских студија *Мастер учитељ* усклађен је са захтевима Болоњске декларације, законским одредбама, стандардима за акредитацију високошколских установа и студијских програма које је донео Национални савет за високо образовање Републике Србије и програмима сродних факултета у земљи и иностранству. Одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-01-00101/23/2019-3 од 4.06.2019. године Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању донело је *Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија (МАС) – Мастер учитељ* у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука.

Структура студијског програма

Мастер академске студије имају укупно 60 ЕСПБ уз претходно остварен обим студија од 240 ЕСПБ на основним академским студијама. Студијски програм мастер академских студија *Мастер учитељ* реализује се кроз једну године (2 семестра).

Студијски програм садржи 4 обавезна, 30 изборних студијских предмета од којих студент бира 2, стручну праксу и завршни рад. Бодовна вредност сваког предмета исказана је кроз 6 ЕСПБ за наставне предмете и 9 ЕСПБ за праксу, што укупно износи 60 ЕСПБ. У сваком семестру студент бира по један изборни предмет. Услови за упис и полагање појединих предмета јасно су дефинисани у књизи предмета.

Израда завршног рада је обавезна за све студенте. Избор теме завршног рада, његова израда и одбрана регулисани су ближе општим и посебним актима Факултета.

Студијски програм мастер академских студија *Мастер учитељ* конципиран је тако да се ослања на студијски програм основних академских студија *Учитељ*. Сврха овог студијског програма је даље образовање, припремање и развијање компетенција стечених на основним студијама за рад у млађим разредима основне школе, оспособљавање за даље перманентно образовање и усавршавање и самостални професионални развој. У образовно-васпитном систему Републике Србије образовање учитеља на мастер академских студијама је нужно за рад у школама.

Сврха студијског програма *Мастер учитељ* је дограђивање знања, компетенција, професионалних искустава и способности и подстицање и развијање одговарајућих вештина које ће им омогућавати да самостално и критички промишљају сопствену педагошку праксу, да је истражују и на тој основи усавршавају и даље развијају, пратећи тако савремена достигнућа из области дидактичко-методичких наука и позитивна искуства добре педагошке праксе. Такође, сврха студијског програма *Мастер учитељ* је упознавање и примена одговарајућих истраживачких метода, техника и инструмената за прикупљање релевантних података у области образовања и васпитања и сопствене праксе, њихово сређивање и анализу и с тим повезано, за обавештавање стручне и шире јавности о свом раду и резултатима тог рада, с једне стране, и коришћење тих података ради унапређења сопствене праксе, с друге.

Студијски програм мастер академских студија *Мастер учитељ* омогућава стицање компетенција за остваривање свих облика васпитно-образовног рада у млађим разредима основне школе, а кроз изборне предмете из области информатике и рачунарства, српског језика, математике, музичке културе, ликовне културе и физичког васпитања омогућава стицање академских знања, умења и вештина, које отварају могућности ангажовања у реализацији програма у старијим разредима основне школе.

Циљеви студијског програма

Циљ студијског програма мастер академских студија *Мастер учитељ* је даље образовање, припремање и развијање компетенција стечених на основним студијама за рад у млађим разредима основне школе.

Општи циљ студијског програма мастер академских студија *Мастер учитељ* конкретизован је кроз посебне циљеве:

- ó унапређивање општих академских, стручних, професионалних компетенција и способности неопходних за самосталан рад у образовно-васпитним установама, као и за даље образовање, стручно усавршавање и стручну комуникацију;
- ó оспособљавање за примену знања у решавању конкретних проблема у васпитно-образовној пракси и областима дидактичко-методичких наука;
- ó оспособљавање за решавање сложених проблема користећи се интегрисаним знањем из бројних научних области и дисциплина које се изучавају у оквиру студијских програма;
- ó оспособљавање за истраживање васпитно-образовне праксе у школи и примену утврђених резултата;
- ó оспособљавање за ефикасну дидактичко-методичку евалуацију и критичко промишљање сопственог рада;
- ó овладавање разноврсним начинима самосталног образовања и перманентног стручног усавршавања;

-
- б оспособљавање за самосталан професионални рад и овладавање савременим методолошким и научним приступима настави поједних предмета и предметних области (Информатика и рачунарство, Српски језик, Математика, Ликовна култура, Музичка култура, Физичко васпитање).

Компетенције студената

Савладавањем студијског програма мастер академских студија *Мастер учитељ* студент развија и стиче следеће опште компетенције:

- б разуме каузалност васпитања и образовања у условима друштвено-економских промена;
- б самостално стиче знања и разуме битне концепте у ширем домену дидактичко-методичких наука које представљају допуну и проширивање знања стечених на основним академским студијама;
- б врши избор и примењује методе, поступке и инструменте истраживања у области образовања и васпитања;

Предметно-специфичне компетенције:

- б компетентно и самостално планира, програмира, реализује, прати и вреднује све облике образовно-васпитног рада у млађим разредима основне школе;
- б самостално и у тиму планира, организује и реализује истраживања, уопштава резултате и унапређује васпитно-образовну праксу и упознаје ширу стручну јавност са резултатима истраживања;
- б критички прати и примењује новине у области дидактичко-методичких наука у циљу унапређивања образовно-васпитног рада;
- б оспособљен за коришћење савремених информационих технологија у васпитно-образовном раду и личном перманентном усавршавању;
- б компетентно комуницира са школским окружењем и отвара школу према друштвеној и локалној средини;
- б интегрише знања и решава сложене проблеме у области васпитања и образовања, а посебно наставне праксе;
- б користи страни језик у стручном раду и даљем усавршавању;
- б наставак студија на начин који сам одабере;
- б оспособљен је критичку рефлексију и саморефлексију и уме исту да развија код ученика, преузима одговорност за свој професионални развој.

Оцењивање и напредовање студената

Студент савлађује студијски програм *Мастер учитељ* полагањем испита и стиче одређени број ЕСП бодова. Према студијском програму, студент може да оствари 60 ЕСПБ, при чему сваки наставни предмет има одређени број ЕСПБ. Број ЕСПБ утврђује се на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета и применом јединствене методологије која важи важи све студијске програме.

Успешност студената у савлађивању одређеног предмета континуирано се прати током наставе и изражава се бројем поена. Студент стиче поене на предмету кроз рад у настави, испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Максимални број поена које студент може да оствари на предмету је 100, при чему минимални број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе износи 30, а максимални 70 поена.

Сваки предмет из студијског програма *Мастер учитељ* има јасан и објављен начин стицања поена. Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена које студент стиче по основу сваке појединачне врсте активности током наставе или извршавањем предиспитних обавеза и полагањем испита.

Оцењивање и напредовање студената обавља се у складу са *Правилником о полагању испита и оцењивању на испитима*.

Утврђивање савладаности студијског програма *Мастер учитељ* верификује се оценом која изражава укупан рад у настави и на предиспитним обавезама и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина.

УПИС СТУДЕНАТА НА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

Педагошки факултет у Ужицу на студијски програм *Мастер учитељ* уписује 54 студената.

Упис на мастер академске студије се спроводи на основу конкурса.

На студијски програм мастер академских студија могу се уписати студенти који су завршили основне академске студије на учитељском/ педагошком факултету уз остварених 240 ЕСПБ и кандидати који су завршили основне академске студије и остварили 240 ЕСПБ бодова на неком другом сродном факултету у складу са Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Факултета.

Кандидати, који конкуришу са других сродних факултета, могу се рангирати уз претходно положене диференцијалне испите које одређује Комисија коју именује декан Факултета.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА И ГОДИНАМА СТУДИЈА
НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ МАСТЕР УЧИТЕЉ**

Шифра предмета	Назив предмета	Семестар		ЕСПБ
		I	II	
3201	Теоријски проблеми дидактике	2 + 2		6
3202	Технологија васпитно-образовног рада	2 + 2		6
3203	Страни језик	2 + 2		6
3205	Методологија израде научног и стручног рада		2 + 2	6
3204	Изборни блок 1	2 + 2		6
3205	Изборни блок 2		2 + 2	6
3207	Пракса		180	9
3208	Завршни рад			15

Изборни блок 1: Студент бира један од понуђених предмета (6 ЕСПБ).

Изборни блок 2: Студент бира један од понуђених предмета (6 ЕСПБ).

ИЗБОРНА НАСТАВА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ МАСТЕР УЧИТЕЉ

Шифра	Назив предмета	Семестар		ЕСПБ
		I	II	
	Изборни блок 1			
3204/1	Савремени токови методике наставе српског језика и књижевности	2+2		6
3204/2	Савремени токови методике наставе математике	2+2		6
3204/3	Савремени токови методике наставе природе и друштва	2+2		6
3204/4	Савремени токови методике наставе музичке културе	2+2		6
3204/5	Савремени токови методике наставе физичког васпитања	2+2		6
3204/6	Савремени токови методике наставе ликовне културе	2+2		6
3204/7	Савремени токови инклузивног образовања	2+2		6
3204/8	Савремени токови образовања у сеоској средини	2+2		6
3204/9	Савремени токови информатичког образовања	2+2		6
3204/10	Савремена схватања лидерства у васпитно-образовним установама	2+2		6
	Изборни блок 2			
3206/1	Стваралачка настава језика		2+2	6
3206/2	Стваралачка настава књижевности		2+2	6
3206/3	Даровитост за математику у разредној настави		2+2	6
3206/4	Задачи у математичком образовању		2+2	6
3206/5	Теоријске основе музичке уметности		2+2	6
3206/6	Стилови у музици		2+2	6
3206/7	Мултимедијалност игара за децу		2+2	6
3206/8	Стратегије и поступци за подстицање ликовног стваралаштва		2+2	6
3206/9	Операционализација истраживања у физичкој култури		2+2	6
3206/10	Идентификација и физичко васпитање моторички даровите деце		2+2	6
3206/11	Садржајне и сазнајне основе природе и друштва		2+2	6
3206/12	Евалуација садржајних и сазнајних основа природе и друштва		2+2	6
3206/13	Индивидуализација у инклузивном васпитању и образовању		2+2	6
3206/14	Тимски рад у инклузивном одељењу		2+2	6
3206/15	Социологија села		2+2	6
3206/16	Школа у руралној средини		2+2	6
3206/17	Учење на даљину		2+2	6
3206/18	Хипермедији у е-образовању		2+2	6
3206/19	Законодавне основе система васпитања и образовања		2+2	6
3206/20	Управљање и руковођење васпитно-образовним институцијама		2+2	6

**САДРЖАЈ СТУДИЈСКИХ ПРЕМЕТА НА СТУДИЈСКОМ
ПРОГРАМУ МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА
МАСТЕР УЧИТЕЉ**

Назив предмета: ТЕОРИЈСКИ ПРОБЛЕМИ ДИДАКТИКЕ

Наставници: проф. др Жана Бојовић, проф. др Данијела Василијевић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Развој дидактичких теорија у ужем и ширем смислу; Клапкијева дидактичка теорија; Хајманов модел поучавања; Берлинска школа; Теорија информација; Теорија Комуникација; Системске основе организације наставног процеса. Кибернетички приступ настави. Асоцијативна теорија учења. Бихејвиористички модел поткрепљења. Структурализам. Развој логичких структура. Теорија кумулативног учења у настави. Развијајућа настава. Теорија етапног формирања умних радњи. Хуманистичке теорије личности и њихове импликације у настави и учењу (Олпортова, Масловљева теорија личности). Психоаналитичке теорије и њихове импликације у настави и учењу (С. Фројдова, Ериксонска и А. Фројд).

Практична настава

Улога наставника везана за разумевање и коришћење дидактичких идеја датих у форми модела, парадигми, закона и конструката. Практичне вежбе у примени принципа хуманистичких и психоаналитичких теорија у настави и учењу и обликовању пожељних облика понашања – васпитање послушности и васпитање свесне одговорности појединца.

ЛИТЕРАТУРА

- Вилотијевић, Младен (1999). *Дидактика 2*, Београд: Учитељски факултет.
- Вилотијевић, Младен (1996). *Системско-теоријске основе наставног процеса*, Београд: Учитељски факултет.
- Жана Бојовић, Далиборка Пурић (2016). Упоредна анализа Клапкијевог и Хајмановог модела дидактике, *Зборник радова Филозофског факултета*, Косовска Митровица, XLVI(2), (ур. Бранко Јовановић), стр. 239–254
- Жана Бојовић (2012). Критичко-конструктивна дидактика и интелектуални развој. Међународни научни скуп *Настава и учење – циљеви, стандарди, исходи*. *Зборник радова*, стр. 379–386. Ужице: Учитељски факултет.

Назив предмета: ТЕХНОЛОГИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Наставник: проф. др Данијела Василијевић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Педагошки ефекти примене савремене информационе технологије у настави. Примена медија, метода, облика рада и организације наставе уз коришћење нових технологија. Комплексно вредновање знања коришћењем нових технологија. Дидактичко-информатичке иновације у образовању. Нове технологије у васпитно-образовном раду – предности и ограничења. Електронска књига. Електронски уџбеник. Дигитални дневник. Формирање и развој школске медијатеке. Интернет у функцији планирања, припреме, организације, реализације, вредновања васпитно-образовних активности наставника/васпитача, интернет у функцији властитог формалног, неформалног и информалног усавршавања; Усавршавање наставника/васпитача на даљину. Виртуелно окружење – предности и ограничења.

Практична настава

Компаративна анализа примене васпитно-образовне технологије у образовним системима других држава: Немачка, Финска, Велика Британија, Русија, САД, Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина. Оспособљавање наставника за перманентно праћење и примену иновација. Практични примери интегрисаних наставних технологија у функцији подизања квалитета васпитно-образовног рада.

ЛИТЕРАТУРА

- Василијевић, Д. (2016). *Образовна технологија – изабране теме*. Учитељски факултет, Ужице.
- Vasilijević, D. (2016). Social Networks In Education: Estimates and Expectations of Students, *Teme*, Vol. XL, No 4, str. 1241–1258 [ISSN 0353-7919; DOI 10.22190/TEME1604241V; Online ISSN 1820-7804; COBISS.SR-ID 559631]
- Василијевић, Д. (2007). *Усавршавање наставника на даљину*, „Андрогогија на почетку трећег миленијума“, Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Институт за педагогију и андрагогију, Београд.
- Влаховић, Б. (1987). *Школска медијатека*, Београд.
- Мандић, Д., Ристић, М. (2005). *Информационе технологије – европски стандарди знања*, Медијаграф, Београд.
- Мандић, Д., Ристић, М. (2006). *Web портали и образовање на даљину у функцији подизања квалитета наставе*, Медијаграф, Београд.
- Сузић, Н. (2005). *Педагогија за XXI вијек*, ТТ-Центар, Бања Лука.

Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА
Наставник: проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Врсте научних и стручних радова. Критеријуми за избор истраживачке теме. Библиографска припрема за израду рада. Проналажење научних извора. Коришћење научних извора. Научна и стручна дела. Структурални елементи научног рада. Прикупљање и обрада података у истраживању (примена софтверских пакета за обраду података SPSS) анализа и интерпретација резултата истраживања. Извештај истраживања. Документовање научних извора; Језик и стил научног и стручног рада. Припрема рукописа за штампу. Евалуација научног рада. Етика научног радника.

Практична настава

Анализе научних и стручних дела и стручне литературе. Примена софтверских пакета SPSS за обраду података које студенти добијају у реализацији пројекта истраживања. Прикази публикација.

ЛИТЕРАТУРА

Кундачина, М., Банђур, В. (2007). *Академско писање*. Ужице: Учитељски факултет.
Kleut, М. (2008). *Научно дело од истраживања до штампе*. Нови Сад: Академска knjiga/Budućnost

Назив предмета: СТРАНИ ЈЕЗИК (РУСКИ ЈЕЗИК)

Наставник: доц. др Светлана Терзић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Практична настава

Наставни план се обавља кроз вежбе. Вежбе се састоје из две тематске целине које се прожимају.

Једна целина се односи на текстове у складу са одговарајућим смером. Кроз текстове студенти ће се упознати са новом лексиком у оквиру њиховог образовања из области: педагогије и методике наставе различитих предмета. Упознаће се и са новим говорним ситуацијама у складу са узрастом ученика одговарајуће васпитно-образовне установе. Друга целина је фонетика, граматика и основи синтаксе, која је неопходна за савладавање читања и разумевања текста, тако и за разумевање нових говорних ситуација у одељењу. Из фонетике посебна пажња се посвећује правилном изговору меких сугласника и изговора самогласника који садрже јоту. Из граматике се обрађују: кратки придеви, предикативи, адвербијал, одричне реченице, упитне реченице, врсте сложених реченица.

ЛИТЕРАТУРА

Мароевич, Радмило (2001). *Русская граматика (в двух томах)*, Москва-Белград.

Пипер, Предраг (2005). *Грамматика русского языка*, Завет, Београд.

Кончаревић, Ксенија (2004). *Савремена настава руског језика: садржеји, организација, облици*, Београд.

Терзић, Светлана (2017). *Скрипта одабраних текстова за мастер студенте Учитељског факултета, Ужице*.

Назив предмета: СТРАНИ ЈЕЗИК (ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК)

Наставник: мр Гордана Љубичић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Кратак преглед граматике енглеског језика карактеристичне за стручни енглески језик и академски начин изражавања; академско писање (писање резимеа, есеја и презентација); основе теорије превођења.

Практична настава

Развијање и усавршавање свих језичких вештина, са посебним нагласком на писању и читању. Медијација, језик као средство комуникације, енглески језик струке, образовне науке, принципи успешног превођења. Развој језичких вештина: напредне вештине читања, разумевање читањем и слушањем, дискусија, изражавање става и мишљења о темама везаним за струку, писање резимеа, извештаја и презентација. Консултације у вези са самосталним радом студента.

ЛИТЕРАТУРА

Murphy, R. (1990). *English Grammar in Use*, Cambridge University Press.

Thompson, A. J., Martinet, A. V. (1994). *A Practical English Grammar*, Oxford, Oxford University Press.

Љубичић, Гордана (2011). *English Grammar Practice Exercises*, Учитељски факултет Ужице. Ужице

Стручна литература у писаној и електронској форми по избору студента (из уже научне области – усмерења на мастер студијама).

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Наставник: проф. др Далиборка Пурић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Проблем методике као науке и њени епистемолошки оквири. Истраживачко подручје методике. Структура методике. Интердисциплинарност методике. Методика наставе српског језика и књижевности као научна дисциплина. Методологија методике. Методичка терминологија, метајезик и метатекст. Елементи наставе српског језика у млађим разредима основне школе. Уџбеник у настави српског језика. Књижевност као интегративно предметно подручје наставе српског језика у млађим разредима основне школе. Читалачка интересовања ученика млађег школског узраста. Интеркултуралност и настава српског језика. Настава српског језика у функцији културе језичког изражавања. Изазови и дилеме у разредној настави језика. Речници у настави књижевности и језика. Вредновање ученичког знања и рада.

Практична настава

Примена стечених знања у планирању, организацији, реализацији и евалуацији наставе српског језика у млађим разредима основне школе. Самостално критичко промишљање, развијање и унапређивање наставне праксе.

ЛИТЕРАТУРА

Bežen, Ante (2008). *Metodika, znanost o poučavanju nastavnog predmeta*, Zagreb: Profil, Učiteljski fakultet.

Брборић, Вељко (2004). *Правопис српског језика у наставној пракси*. Београд: Филолошки факултет.

Вучо, Јулијана (2003). *Огледи из лингвистике*. Подгорица/Цетиње: Универзитет Црне Горе/Обод.

Илић, Павле (2006). *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси, методика наставе*, Нови Сад: Змај.

Јањић, Марина (2008). *Савремена настава говорне културе у основној школи*. Нови Сад: Змај.

Јоцић, Зорица (2007). *Језичко стваралаштво ученика у настави граматике*. Београд: Учитељски факултет.

Милатовић, Вук (2013). *Методика наставе српског језика и књижевности*, Београд: Учитељски факултет.

Николић, Милија (2012). *Методика наставе српског језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике.

Павловић, Миодраг (2008). *Припремање наставника и ученика за тумачење књижевних дела*, Београд: Завод за уџбенике.

Пурић, Далиборка (2014). *Читалачка интересовања ученика млађег школског узраста*, Пожега: Епоха.

Purić, Daliborka (2016). Interculturality in Readers in Serbian Language for Younger Elementary School Grades, *Journal Plus Education*, Vol. 16, No 2, 64–79.

Пурић, Далиборка (2017). Усавршавање учитеља у функцији развијања интеркултуралности. *Зборник радова*, год. 20, бр. 19. Ужице: Педагошки факултет, 75–92.

Пурић, Далиборка (2017). Могућности за интеркултурално образовање посредством читанки на српском језику за млађе разреде основне школе. У: Л. Маравић, Ж. Мезеи (ур.): *Интеркултуралност у образовању*, Зборник 11, Нови Сад: Педагошки завод Војводине, 77–87.

Росандић, Драгутин (1989). *Методика књижевног одгоја и образовања*, Загреб: Школска књига.

Цвијетић, Ратомир (2000). *Речници у настави српског језика и књижевности*, Ужице: Учитељски факултет.

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ
Наставник: проф. др Сања Маричић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Историјски аспект развоја математичке мисли и методике наставе математике. Методички приступ изградњи математичких појмова и математичке теорије. Математички језик са освртом на математичку симболику. Карактеристике развоја мишљења ученика млађих разреда основне школе (Пијаже, Ебли, Виготски, Брунер). Циљ, задаци и исходи математичког образовања у разредној настави. Образовни стандарди постигнућа у функцији унапређивања почетне наставе математике. Математичке способности и математичко мишљење. Математичко мишљење као циљ и задатак математичког образовања. Елементи логичког мишљења у почетној настави математике. Способности стваралачког мишљења у почетној настави математике. Способности критичког мишљења у почетној настави математике. Дидактички системи у почетној настави математике (проблемска, егземпларна, диференцирана, индивидуализована, програмирана). Савремене технологије и медији у почетној настави математике.

Практична настава

Планирање и осмишљавање часова математике применом различитих дидактичких система наставе и њихово критичко промишљање и анализирање. Израда инструмената за вредновање исхода наставе математике. Планирање и припремање садржаја који су у функцији развоја способности математичког мишљења, вредновање предложених решења и критичка дискусија.

ЛИТЕРАТУРА

- Шпијуновић, К., Маричић, С. (2016). *Методика почетне наставе математике*. Ужице: Учитељски факултет.
- Maričić, S., Špijunović, K. Cotič, M., Felda, D. (2017). *Matematičko mišljenje u početnoj nastavi matematike*. Koper: University of Primorska Press.
- Маричић, С., Милинковић, Н. (2017). Уџбеник у стварању услова за контекстуални приступ учењу садржаја алгебре у почетној настави математике. *Зборник радова*, XX (19), 117-130.
- Дејић, М. (2013). Настанак индијско-арапске нумерације. *Иновације у настави*, XXVI (2), 5-19.
- Дејић, М. (2013). Кратка историја броја. *Годишњак Учитељског факултета у Врању*. IV, 67-85.
- Маричић, С. (2012). Образовни стандарди и унапређивање почетне наставе математике. у: С. Маринковић (ур.). *Настава и учење: циљеви, стандарди, исходи*. Ужице: Учитељски факултет, стр. 535-548.
- Гаровић, Ј., Вујисић-Живковић, Н., Дејић, М., Зељић, М., Николова, М. (2011). *Из историје математике у основним и средњим школама у Србији: од части као упражњеније у математичком мишљењу, од части као хуђежество за практичан живот*. Београд: Педагошки музеј.
- Felda, D., Cotič, M., Maričić, S. (2016). *Building Mathematical Literacy by Solving Realistic Problems*. Hamburg: Verlag Dr. Kovač.
- Дејић, М. (2007). Историјат неких симбола и термина који се употребљавају у почетној настави математике. *Педагошка стварност*, 53 (3-4), 194-204.

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Наставник: проф. др Данијела Василијевић, проф. др Снежана Маринковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Савремено схватање о таксономији циљева наставе природе и друштва. Педагогизација и сцијентизација садржаја наставе природе и друштва. Иновативни модели рада у настави природе и друштва. Курикуларно планирање циљева, садржаја, активности и процеса у настави природе и друштва. Савремене тенденције у евалуацији наставног рада у природи и друштву. Квалитативна и друга истраживања у методици.

Практична настава

Аналитичко-критичко процењивање теоријских и практичних феномена Методике наставе природе и друштва и њихова функционална стваралачка корелација у пракси.

ЛИТЕРАТУРА

Василијевић, Д. (2014). Формализам у третирању методичких феномена. *Тематски зборник радова „Могућности модификовања методике васпитно-образовног рада и методике разредне наставе“*. Врање: Учитељски факултет, стр. 22–32.

Василијевић, Д. (2004). *Формирање појмова о природи*, Учитељски факултет, Ужице.

Лазаревић, Ж., Банђур, В. (2001). *Методика наставе природе и друштва, познавања природе и познавања друштва*, Учитељски факултет Јагодина – Београд.

Маринковић, С. (2004). *Дечја права и уџбеник*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Пешикан, А. (2003). *Настава и развој друштвених појмова код деце*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Шира литература:

Часописи: Настава и васпитање, Методичка пракса, Иновације у настави, Педагогија

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

Наставник: проф. др Данијела Судзиловски

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Кроз наставу студенти се упознају са постојећом музичком литературом у којој налазе могућности примене укључивања музичких појмова у наставне теме и кроз њих у интердисциплинарне садржаје.

Практична настава:

Самостална анализа музичке литературе кроз вежбе и истраживачки рад.

ЛИТЕРАТУРА

Ивановић, Нада (2007). *Методика општег музичког образовања за основну школу*, Завод за уџбенике, Београд.

Стојановић, Гордана, *Настава музичке културе од 1. до 4. разреда*.

Судзиловски, Данијела, Терзић, Емеше (2008). *Вокално-инструментална настава*. Учитељски факултет, Ужице.

Ројко, Павел. *Методика наставе гласбе, теоријско-тематски аспекти*.

Електронско издање

https://bib.irb.hr/datoteka/566005.R0JKO_Metodika_nastave_glazbe_Teorijsko_tematski_aspekti.pdf. 2012

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Наставник: проф. др Милован Стаматовић, проф. др Горан Шекелјић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава:

Потребе савременог човека и савременог друштва у области физичког васпитања. Разумевање улоге наставних чиниоца који одређују квалитет физичког васпитања. Разумевање проблема у реализацији физичког васпитања у школским установама. Начини решавања проблема користећи се интегрисаним знањем из блиских научних области и дисциплина. Материјално техничка основа као један од фактора квалитета наставе. Наставни планови и програми као један од фактора квалитета наставе. Наставне технологије као чинилац наставног процеса. Компетенције учитеља као један од фактора квалитета наставе. Ставови интересовања ученика за поједине наставне садржаје. Родне перспективе наставе.

Практична настава:

Активно време ученика на часу, физиолошко оптерећење ученика на часу, ставови ученика о физичком васпитању и моторичка умања ученика - параметри квалитета физичког васпитања.

ЛИТЕРАТУРА

- Šekeljić, G. i Bojović, Ž. (2012). Does teaching physical education contribute to adopting a healthy lifestyle? *Research in Physical Education, Sport and Health*, 1(2): 105-112. Faculty of Physical Culture, Skopje; Republic of Macedonia.
- Šekeljić, G., Marinković, S. i Stamatović, M. (2012). Some problems in teaching Physical education: *Current Trends in Educational Science and Practice. International Proceedings of Scientific studies*, p. 85-93.
- Šekeljić, G., Stamatović, M. i Maksimović, J. (2012). An instrument for the following and the evaluation of the quality of physical education lesson, *International Scientific Proceedings*, p. 99-106.
- Božović, Z., Šekeljić, G. i Marković, J. (2013). Supplemental, exercise and active time in a physical education class. *Research in kinesiology*, 41(2): 198-201. Federation of the Sports Pedagogues of the Republic of Macedonia.

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ

Наставник: доц. др Кристинка Селаковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Одабрани садржаји и концепти из историје, теорије и праксе визуелних уметности као полазиште за осмишљавање пројеката за рад са децом у основној школи. Проширивање претходно стеченог знања и искуства о начинима прилагођавања и моделирања ликовних садржаја у складу са узрастом и потребама деце млађешколског узраста. Самостални истраживачки рад уз сарадњу (анализа и консултације) са професором. Модели, варирање, могући начини осмишљавања краткорочних и дугорочних тематских пројеката. Сазнајни естетски и критички аспекти у настави ликовне културе.

Практична настава, вежбе, студијски истраживачки рад,

Самостални истраживачки пројекти – Индивидуално и у мањим групама – од концептуализације до могућих начина реализације, уз анализу и комуникацију са професором и колегама из групе.

ЛИТЕРАТУРА

Хаџи Јованчић, Невена (2012). *Уметност у општем образовању: Функције и приступи настави*. Београд: Учитељски факултет и Клет.

Мaksić, S., Anđelković, S. (2011). Procenjivanje kreativnosti u nastavi likovne kulture. *Inovacije u nastavi*, 24(2), 19–28.

Škorc, B. (2012). *Kreativnost u interakciji – Psihologija stvaralaštva*. Београд: Mostart.

Изабрана поглавља и сепарати из теорије и историје визуелних уметности (у складу са изабраним проблемом)

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА
Наставник: проф. др Јасна Максимовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Разматрање филозофије инклузије – појмовно, историјски и апликативно. Савремена образовна политика и инклузивни систем. Међународни и национални нормативни оквир Стратешко планирање у области инклузивног образовања Кључне промене општих схватања и праксе у раду са особама са потребом за додатном подршком. Образовне институције и образовне промене. Праведност, социјална инклузија и демократизација образовања. Осигурање квалитета и одговорности у инклузивном образовању. Професионализам и компетенције наставника и васпитача за инклузивно образовање. Психолошке баријере у образовним променама.

Практична настава

Право на партиципацију у образовању и однос између права детета и инклузије у образовању; Изазови пред имплементирањем делотворне инклузивне праксе; Подршка за делотворну инклузију кроз образовни систем; Системска решења у развоју компетенција наставника и васпитача за инклузивни систем подршке; Мултидисциплинарни тимски рад у инклузивном образовању; Међународна и национална искуства у развоју институционалних и ванинституционалних облика подршке. Електроничка помагала и технике у савременој рехабилитацији особа са сметњама.

ЛИТЕРАТУРА

- Радо, П., Чапрић, Г., Најдановић Томић, Ј., Ђелић, Ј., Јеремић, Ј., Јовановић, В. (2013). *Колико је инклузивна наша школа, Приручник за самоевалуацију и спољашњу евалуацију инклузивности школе*, Београд: Центар за образовне политике <http://www.cep.edu.rs/izdanja/koliko-je-inkluzivna-naa-kola-prirunik-za-samoevaluaciju-i-spoljanju-evaluaciju-inkluzivnosti-kole/43>
- Meijer, С. (2001). *Inclusive Education and Effective Classroom Practices*. European Agency for Development in Special Needs Education. доступно на: https://www.european-agency.org/sites/default/files/inclusive-education-and-effective-classroom-practice_IECP-Literature-Review.pdf
- Vislie, L. (2003) From integration to inclusion: focusing global trends and changes in the western European societies, *European Journal of Special Needs Education*, Vol. 18, No. 1 pp.17-35 <http://www.uio.no/studier/emner/uv/isp/SNE4110/h06/undervisningsmateriale/Vislie%20From%20education%202003-1.pdf>
- Митић, М. и сар. (2011). *Деца са сметњама у развоју, потребе и подршка*, Републички завод за социјалну заштиту, Београд.
- Žigić, V. i Maćešić-Petrović, D. (2017). *Univerzalni dizajn u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa oštećenjem vida*, Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Назив предмета: САВРЕМЕНА СХВАТАЊА ОБРАЗОВАЊА У СЕОСКОЈ СРЕДИНИ

Наставник: проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Правци промена и развоја образовног система; Димензије образовања у савременом друштву; Отвореност система образовања; Ефикасност и ефективност образовања; Претпоставке и могућности остваривања друштвених и индивидуалних потреба путем институционализације образовања; Децентрализација и демократизација образовања; Формирање мреже школа; Доступност образовања у сеоским срединама; Специфични циљеви образовања у руралној средини; Институционално васпитање и образовање у сеоској средини; Неформално образовање у сеоској средини; Могућности образовања одраслих у сеоској средини.

Практична настава

Сагледавање и анализа начина обезбеђивање квалитета образовања у сеоској средини; анализа стандарда квалитета образовних установа и могућност усаглашавања са потребама институција у сеоској средини.

ЛИТЕРАТУРА

Ковач-Церовић, Т. (ред). (2002). *Квалитетно образовање за све – пут ка развијеном друштву*. Београд: Министарство просвете и спорта РС.

Богојевић, А и сар. (2003). *Оптимализација мреже школа у Србији*. Београд: УНИЦЕФ.

Марковић-Крстић, С. (2005). *Школовање сеоске омладине у Србији*. *Facta universitatis series: Philosophy, Sociology, Psychology*. 4 (1), 51–67.

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ ИНФОРМАТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА
Наставник: доц. др Вељко Алексић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Савремени трендови у развоју информационо-комуникационих технологија и њихов утицај на развој информатичког образовања. Карактеристике информатичког образовања у различитим образовним системима. Основни принципи функционисања и концепције реализације наставе информатике и рачунарства. Коришћење Интернет сервиса, прикупљање информација, е-ресурси, јавне базе података, дигиталне игре у настави, виртуелна и проширена стварност. Етички и социолошки аспекти информатичког образовања. Приватност и заштита. Е-друштво. Начини комуникације у дигиталном окружењу. Аналитика, онтологије, семантички веб и могућности њихове употребе у информатичком образовању. Зависност од дигиталних технологија.

Практична настава Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Обликовање дигиталних наставних материјала и могућности њихове репрезентације. Дискусија и излагање реферата о садржајима теоријске наставе, израда и презентација семинарског рада.

ЛИТЕРАТУРА

Clarke, B. (2017), *Computer Science Teacher*. Swindon, UK: BCS.

MacDonald, J., Crenor, L. (2010). *Learning with Online and Mobile Technologies: A Student Survival Guide*. Burlington: Gower.

Папић, Ж., Алексић, В. (2015). *Методика информатике*. Чачак: Факултет техничких наука.

Назив предмета: САВРЕМЕНА СХВАТАЊА ЛИДЕРСТВА У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИМ УСТАНОВАМА

Наставник: доц. др Милан Рапајић, проф. др Лидија Златић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Дефинисање лидерства и особине лидера. Лидерство у праву и политици – сличности и разлике. Вође кроз историјске епохе. Социолошки оквир лидерства и психолошка димензија; Лидери и пратиоци; Лидерство у ери медија. Селекције лидера. Лидерство и родна равноправност Шта није лидерство? Лидерство и дуги ход ка родној равноправности. Духовни просветитељи и претече“ лидерства“ у образовању Србије. Историјски развој васпитно-образованих установа у Србији – позната имена на челу српских школа. Транзиција у образовању Србије од 1990. до данас. Какви нам директори васпитно-образованих установа требају – њихово образовање, лидерске вештине и даље стручно усавршавање; Васпитно-образовне установе у појединим државама света. Ко води васпитно-образовне установе у САД, Немачкој, Француској, Великој Британији, Кини, Русији, Финској, Шведској (и земљама у суседству)? и разлике у односу на Србију. Лидери у приватним васпитно-образованим установама у Србији

Практична настава:

Излагање практичних проблема са којима се у својој пракси срећу васпитачи, учитељи, наставници приликом руковођења васпитно-образовним установама – биће примењена метода студије случаја. Анализа појединих законских решења поводом избора директора васпитно-образовних установа – критике и предлози.

ЛИТЕРАТУРА

Svetislav Milovanović (2012). *Liderstvo/Ledership*, Štampar Makarije, Beograd – Oktoih, Podgorica,

Одабрана поглавља из следећих књига:

Младен Вилотијевић, Ивица Радовановић, Светлана Леви (2011). *Менаџмент у образовању*. Београд: Учитељски факултет,

Славко Каравидић, Марија Чукановић-Каравидић (2008). *Економика и финансијски менаџмент у обрзовању, Факултет организационих наука*, Београд: Графичка школа.

Душица Палачковић, Зоран Поњавић (2007). *Основи државног уређења и школског законодавства*, Ужице: Учитељски факултет.

Robert Elgie (1999). *Political Leadership in Liberal Democracies*. London: Macmillan Press

Назив предмета: СТВАРАЛАЧКА НАСТАВА ЈЕЗИКА

Наставници: доц. др Мирјана Стакић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Смисао и значај примене савремених научних резултата у настави српског језика у млађим разредима основне школе. Савремена настава српског језика. Улога наставника у савременој настави језика. Положај и улога ученика у савременој настави језика. Савремени приступ настави почетног читања и писања. Лингвометодички текст као мотивационо полазиште савремене наставе језика. Креативна игра као трансфер знања у стваралачкој настави језика. Модели стваралачког рада у настави језика.

Практична настава

Прикази различитих модела стваралачког рада у настави језика. Припрема лингвометодичког текста, истраживачких задатака, наставних листића. Самостално моделовање методичког модела стваралачког приступа настави језика.

ЛИТЕРАТУРА

Стакић, Мирјана (2017). Учитељ као фактор мотивације за подстицање љубави према учењу граматике матерњег језика, *Knowledge, International journal scientific papers*, Vol. 17, No 4, Macedonia, Skopje, pp. 1551–1557.

Милатовић, Вук (2013). *Методика наставе српског језика и књижевности у млађим разредима основне школе*. Београд: Учитељски факултет.

Смиљковић, Стана и Буба Стојановић (2011). *Компаративни приступ методици матерњег језика*. Врање: Учитељски факултет.

Миоч, Јелена (1996). *Настава почетног читања и писања по комплексном методу*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Маринковић, Симеон (1995). *Методика креативне наставе српског језика и књижевности*. Београд: Креативни центар.

Тежак, Стјепко (1984). *ГраMATика у основној школи*. Загреб: Школска књига.

Назив предмета: СТВАРАЛАЧКА НАСТАВА КЊИЖЕВНОСТИ

Наставници: доц. др Љиљана Костић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Тумачење књижевног дела. Методолошки плурализам у тумачењу књижевног текста. Теорија рецепције у настави књижевности. Суштина и смисао рецепције. Улога наставника у тумачењу дела. Функција читања у рецепцији дела. Теоријска и методичка интерпретација књижевног текста. Спољашњи и унутрашњи приступ књижевном делу. Слојеви књижевног текста. Текстовне и вантекстовне везе. Жанрови у књижевности Тумачење одабраних и парадигматичних текстова из српске и светске књижевности: поезија, проза, драма.

Практична настава

Писање научног есеја на задату тему (у вези са одабраним књижевним текстом), усмено саопштење на часу. Израда семинарског рада који се усмено брани.

ЛИТЕРАТУРА

Ђурчинов, Милан, Кољевић, Никола, Ковач, Никола, Куленовић, Твртко, Лешић, Зденко и

Новица Петковић (1981). *Модерна тумачења књижевности*. Сарајево: Свјетлост.

Петковић, Новица (1995): *Елементи књижевне семиотике*. Београд: Народна књига – Алфа.

Теоријска мисао о књижевности (приредио Петар Милосављевић) (1991). Нови Сад: Светови.

Лешић, Зденко (2011): *Језик и књижевно дјело*. Београд: Службени гласник.

Милосављевић, Петар (2000): *Методологија проучавања књижевности*. Београд: Требник.

Назив предмета: ДАРОВИТОСТ ЗА МАТЕМАТИКУ У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ
Наставник: проф. др Сања Маричић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Појмовно одређене даровитости. Теорије даровитости (Рензили, Гање, Стернберг). Даровитост за математику. Идентификација ученика потенцијално даровитих за математику. Предрасуде о даровитости. Стратегије рада са ученицима потенцијално даровитим за математику. Облици васпитно-образовног рада са ученицима потенцијално даровитим за математику (редовна настава, додатна настава, слободне математичке активности, такмичења и друго). Планирање рада са ученицима потенцијално даровитим за математику.

Практична настава

Практична примена знања у препознавању, планирању, припремању и организовању рада са ученицима потенцијално даровитим за математику у разредној настави и истраживању проблема у овој области.

ЛИТЕРАТУРА

- Cvetković Lay, J. (2010). *Darovito je, što ću sa sobom?* Zagreb: Alinea.
- Geoge, R. (2005). *Obrazovanje darovitih*. Zagreb: Educa.
- Maksić, S. (1998). *Darovito dete u školi*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
- Koren, I. (1989). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Zagreb: Školske novine.
- Pavleković, M. (2009). *Matematika i nadareni učenici*. Zagreb: Element.
- Špijunović, K., Maričić, S. (2013). Učitelj i rad sa učenicima potencijalno darovitim za matematiku u uslovima inkluzivnog obrazovanja. *Pedagogija*, 68(2), 242-256
- Winner, E. (2005). *Darovita djeca: mitovi i stvarnost*. Ostvarenje

Назив предмета: ЗАДАЦИ У МАТЕМАТИЧКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Наставници: проф. др Сања Маричић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Појам, карактеристике, улога и значај задатака у настави математике. Задатак као основни садржај наставе математике и важна компонента образовног процеса. Математички задаци у науци и настави. Аритметички задаци. Структура и врсте аритметичких задатака. Оспособљавање ученика за решавање аритметичких задатака. Методе решавања текстуалних задатака. Геометријски задаци. Задаци из области мерења и мера. Задаци из области обраде података. Проблемски задаци. Улога задатака у развијању способности мишљења ученика. Улога задатака у функцији мотивације ученика. Улога задатака у процесу вредновања. Задаци и оспособљавање ученика за решавање проблема.

Практична настава

Примена теоријских и практичних сазнања у анализи постојећих и самосталном креирању задатака у функцији остваривања постављених задатака наставе математике.

ЛИТЕРАТУРА

- Стојановић, Д., Милинковић, Ј. (2013). *ТИМСС 2011: Преглед наставног програма и збирка задатака за 4. разред*. Београд: Институт за педагошка истраживања.
- Polya, G. (1966). *Kako ću riješiti matematički zadatak*, Школска knjига, Zagreb
- Шпијуновић, К., Маричић, С. (2016). *Методика почетне наставе математике*. Ужице: Учитељски факултет.
- Maričić, S., Špijunović, K. Cotič, M., Felda, D. (2017). *Matematičko mišljenje u početnoj nastavi matematike*. Koper: University of Primorska Press.
- Маричић, С. (2017). Обликовање садржаја - пут ка развијању ставаралачког мишљења ученика у настави математике, у Ж. Миленовић, С. Видосављевић (ур.). *Тематски зборник радова са научног скупа Иновације у васпитању и образовању: дигитализација, иновативни програми и модели (459-471)*, Лепосавић: Учитељски факултет у Призрену.
- Maričić, S., Špijunović, K. (2017). Content Creation – Innovative Environment for the Development of Critical Thinking in Mathematics Education. in S. Bratož (ed.). *Razsežnosti sodobnih učnih okolij - Dimensions of Contemporary Learning Environments*. Koper : Založba Univerze na Primorskem, (pp.39-53)
- Kurnik, Z. (2010). *Posebne metode rješavanja matematičkih problema*. Zagreb: Element.
- Maričić S., Špijunović, K., Lazić, B. (2016). The Influence of Content on the Development of Students` Critical Thinking in the Initial Teaching of Mathematics. *Croatian Journal of Education*, Vol. 18, 1, 11–40

Назив предмета: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ

Наставник: проф. др Данијела Судзиловски

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Садржај обухвата основе музичке уметности где се подразумева владање научно-уметничким областима из теорије музике (интервали, акорди, лествице, тоналитет), солфеђа (репродуковање мелодијских и ритамских примера), познавања основа хармонизације (хармонизовање мелодија уз употребу квинтакорада главних и споредних ступњева и доминантног септакорда) и владања инструментом (примена вештине читања нотног записа на инструменту у разним тоналитетима са транспозицијом).

Практична настава

Практична настава подразумева свирање, солфеђирање и израду хармонизације.

ЛИТЕРАТУРА

Судзиловски, Данијела, Терзић, Емеше (2008), *Вокално-инструментална настава*, Учитељски факултет, Ужице.

Судзиловски Д., Ивановић М. (2016): *Вокално-инструментална настава*, практикум, Учитељски факултет, Ужице.

Тајчевић, М. (1969): *Основе музичке писмености*, VIII издање, Просвета, Београд.

Назив предмета: СТИЛОВИ У МУЗИЦИ

Наставник: проф. др Данијела Судзиловски

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Класификација музичких садржаја за певање, свирање и слушање по одговарајућим критеријумима (узраст деце, карактер композиције, естетска вредност, васпитна порука). Упознавање врсте, облика, форми, жанрова и стилова у музици.

Практична настава:

Садржај обухвата анализу песама и литературе за слушање.

ЛИТЕРАТУРА

Miloš, Zatkalik, Milena, Nedić, Smiljana, Vlajić (2003), *Muzička analiza I*, CD – Rom, Clio, Beograd.

Властимир, Перичић (1972), *Кратак преглед хармонских стилова*, Факултет музичке уметности, Београд.

Данијела, Судзиловски, Емеше, Терзић (2008), *Вокално-инструментална настава*, Учитељски факултет, Ужице.

Роксанда, Пејовић (1991), *Историја музике*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Соња, Маринковић (2000), *Историја српске музике*, Завод за уџбенике, Београд.

Назив предмета: МУЛТИМЕДИЈАЛНОСТ ИГАРА ЗА ДЕЦУ

Наставник: доц. др Кристинка Селаковић, проф. мр Бранко Поповић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Преглед и упознавање са новим начинима и поступцима у раду са децом предшколског узраста на задацима из визуелних и позоришних уметности у циљу повезивања различитих медија у уметности. Упознавање са алтернативним материјалима и поступцима. Избор и дефинисање пројектних задатака уз самостални истраживачки рад у сарадњи (анализа и консултације) са професором. Реализација у припремању и изради лутке, сцене, позоришне луткарске представе, материјалу, кратке видео форме, фото репортаже, аналитички осврти итд.

Практична настава

Самостални истраживачки пројекти – индивидуално и у мањим групама – од концептуализације до могућих начина реализације, уз анализу и комуникацију са професором и колегама из групе.

ЛИТЕРАТУРА

Мисаиловић, М. (1991). *Дете и позоришна уметност*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Хаџи-Јованчић, Невена (2009). *Визуелне уметности за младе – од идеје до дела*. Београд: Klett.

Лазић, Р. (1991). *Трактат о луткарству*. Нови Сад: Прометеј.

Лазић, Р. (2003). *Уметност редитељства*. Нови Сад: Позоришни музеј Војводине.

Јурковски, Х. (2003). *Теорија луткарства*. Нови Сад: Позоришни музеј Војводине.

Назив предмета: СТРАТЕГИЈЕ И ПОСТУПЦИ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ДЕЧЈЕГ ЛИКОВНОГ СТВАРАЛАШТВА

Наставник: доц. др Кристинка Селаковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Преглед и упознавање са новим начинима – стратегије и поступци за рад са децом на задацима визуелних уметности. Упознавање са алтернативним материјалима и поступцима. Избор и дефинисање пројектних задатака уз самостални истраживачки рад у сарадњи (анализа и консултације) са професором. Реализација у материјалу, кратке видео форме, фото репортаже, аналитички осврти итд.

Практична настава, Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад:

Самостални истраживачки пројекти – индивидуално и у мањим групама – од концептуализације до могућих начина реализације, уз анализу и комуникацију са професором и колегама из групе.

ЛИТЕРАТУРА

Šefer, J. (2000b). *Kreativnost dece: problem vrednovanja*. Београд: Институт за педагошка истраживања и Виша школа за образовање васпитача у Вршцу.

Хаџи Јованчић, Невена (2012). *Уметност у општем образовању: Функције и приступи настави*. Београд: Учитељски факултет и Клет.

Selaković, K., Milutinović, J. (2013). *Umetnost kao iskustvo – koncepcija estetskog vaspitanja Džona Djujia. Nastava i vaspitanje, 62(2), 281–294.*

Изабрана поглавља и сепарати из теорије и праксе визуелних уметности (у складу са изабраним проблемом).

Назив предмета: ОПЕРАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА У ФИЗИЧКОЈ КУЛТУРИ

Наставник: проф. др Горан Шекелић, проф. др Милован Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Приступ научним информацијама. Структура научног дела. Истраживачке технике, тестови и инструменти. Статистичке процедуре.

Практична настава

Израда пројекта мастер рада.

ЛИТЕРАТУРА

- Кундачина, М. и Банђур, В. (2007). *Академско писање*. Учитељски факултет, Ужице.
- Перић, Д. (1994), *Операционализација истраживања у физичком васпитању*. Ауторско издање, Београд.
- Перић, Д. (2001). *Статистика примењена у спорту и физичком васпитању*. Ауторско издање, Београд.

Назив предмета: ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ МОТОРИЧКИ ДАРОВИТЕ ДЕЦЕ

Наставник: проф. др Милован Стаматовић, проф. др Горан Шекељић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава:

Значај ране индентификације моторички даровите деце. Однос даровитости и талентованости. Концепције даровитости. Однос моторичке даровитости са когницијом, академским способностима, креативношћу, лидерством, раним моторним развојем, морфолошким карактеристикама.

Практична настава:

Моторички тестови за индентификацију моторички даровите деце. Различити приступи индентификацији моторички даровите деце. Методски поступак у раду са моторички даровитом децом.

ЛИТЕРАТУРА

Renzulli, J. S. (2006). A Practical System for Identifying Gifted and Talented Students: *The National Research Center on the Gifted and Talented*, University of Connecticut. Преузето са: <http://www.gifted.uconn.edu>

Sturza Milić, N. (2014). The Influence of Motor Experience on Motor Creativity (Fluency) of Preschool Children. *Kineziologija*, 46 (Supplement 1):82-87.

Sturza Milić, N. (2016). Congruence Between Methods for Identifying "Exceptional Physical Aptitude" in School Children, *Revija za elementarno izabroževanje*, Volume 9, Number 1-2, Maribor.

Стурза-Милић, Н. (2009). *Идентификација моторички даровитих ученика млађег школског узраста*, Вршац, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Павлов“.

Ђорђевић, Б. (2004). Светска конференција о даровитим и талентованим 2003. године у Аделаиди (Аустралија), *Педагошка стварност*, 50 (7-8), 694-700.

Максић, С. (1998): *Даровито дете у школи*, Институт за педагошка истраживања, Београд.

Ђорђевић, Б. и Максић, С. (2005). Подстицање талената и креативности младих – изазов савременом свету, *Зборник Института за педагошка истраживања*, XXXVII, 1, 125-147.

Назив предмета: САДРЖАЈНЕ И САЗНАЈНЕ ОСНОВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА
Наставник: проф. др Данијела Василијевић, проф. др Снежана Маринковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Мултидисциплинарни приступ структурирању програмских садржаја природе и друштва са становишта савремених теорија избора наставних садржаја (теорија егземпларизма, проблемско комплексна теорија, структурализам и функционални материјализам); међусобне везе (корелација) између садржаја различитих предметних области; везе које се односе на распоред појединих тема, питања и задатака; везе које омогућују коришћење знања из других предмета; везе које се користе за разматрање питања сродних предмета.

Практична настава

Анализа и утврђивање заступљености садржајних елемената различитих наставних предмета у наставном програму и њихови међусобни односи; Анализа квалитета уџбеника са позиције прописаних стандарда, анализа текстуалних и вантекстуалних компоненти уџбеника (илустрације, питања, задаци, објашњења) природе и друштва у односу на њихову садржајну и сазнајну функцију и научну дисциплину из које су изведене.

ЛИТЕРАТУРА

Антић, С. (2007). *Заблуде у знању које остају упркос школском учењу*, Зборник Института за педагошка истраживања, вол. 39, Но 1., Институт за педагошка истраживања, Београд, стр. 48–68.

Игњатовић, Савић, Н. (1990). *Педагошке импликације теорије Виготског*, Психологија, Вол. XXIII, бр.

Ивић, И., Пешикан, А., Антић, С. (2008). *Водич за добар уџбеник: општи стандарди квалитета уџбеника*, Платонеум, Нови Сад.

Василијевић, Д., Ђуровић, Љ. (2016). *Вредности индивидуализације уџбеницима о природи и друштву*, Зборник радова Филозофског факултета, Косовска Митровица, XLVI(2), стр. 175–197

Василијевић, Д. (2004). *Формирање појмова о природи*, Учитељски факултет, Ужице.

Лазаревић, Ж., Банђур, В. (2001). *Методика наставе природе и друштва, познавања природе и познавања друштва*, Учитељски факултет Јагодина – Београд.

Пешикан, А. (2003). *Настава и развој друштвених појмова код деце*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1.

Назив предмета: ЕВАЛУАЦИЈА САДРЖАЈНИХ ОСНОВА ПРИРОДЕ И ДРУШТВА
Наставник: проф. др Снежана Маринковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Природа наставне ситуације и природа активности ученика. Параметри квалитета наставе. Модели оцене квалитета часа. Технике анализе. Теоријска одређења процеса учења и апликације на природу ученика. Различити модели и проблеми конструкције уџбеника. Различити методолошки приступи у оцени квалитета уџбеника. Значај и компоненте вредновања ученика. Врсте, праћења, посматрања и оцењивања у настави природе и друштва. Компоненте праћења и вредновања рада и постигнућа ученика. Самовредновање ученика. Интерна и екстерна евалуација.

Практична настава

Практична примена техника анализе часа. Дорада наставне ситуације на основу обављене анализе. Практична примена једноставнијих анализа садржаја у анализи уџбеника. Обука у прављењу тестова, праћењу, посматрању и вредновању рада ученика.

ЛИТЕРАТУРА

Вилотијевић, Младен (1995). *Дидактичке ефикасности наставног часа*, Центар за усавршавање руководилаца у образовању, Београд.

Ивић, И. (1976а). *Скица за једну психологију основношколских уџбеника I*, Интелектуални развој деце и уџбеник, Психологија, вол. 9, 1-2, стр. 25-45.

Ивић, И. (1976б), *Скица за једну психологију основношколских уџбеника II*, Облици учења и уџбеник, Психологија, вол. 9, 3-4, стр. 61-74.

Ивић, И., Пешикан, А., Антић, С. (2008). *Водич за добар уџбеник: општи стандарди квалитета уџбеника*, Платонеум, Нови Сад.

Маринковић, С. (2014). Оцењивање и развој компетенција ученика, *Настава и васпитање*, LXIII, 3, стр. 437-451.

Пешикан, А., Јанковић, С. (1998). *Анализа уџбеника и радне свеске за предмет Познавање друштва за IV разред основне школе*, Психологија, 1-2, стр. 137-152.

Хебиб, Емина (1995). *Вредновање рада наставника - једна компонента система евалуације васпитно-образовног процеса*, *Настава и васпитање*, вол. 44, бр. 1-2, стр. 83-95.

Назив предмета: ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈА У ИНКЛУЗИВНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

Наставник: проф. др Лидија Златић, проф. др Јасна Максимовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Теоријски оквир укључује упознавање са приступима погодним за прилагођавање исхода, стандарда знања и вештина и садржаја у складу са потребама ученика и његовим процењеним могућностима. Упознавање са различитим стратегијама и поступцима за подршку које укључују методе и поступке за прилагођавање и индивидуализацију. Упознавање са различитим курикуларним теоријама и методским искуствима у креирању образовних стандарда. Анализа искустава из САД-а, Енглеске, Немачке и Аустрије. Евалуација у наставном курикулуму школе и евалуација у индивидуализацији и примени индивидуалног образовног плана.

Практична настава

Анализе студије случаја дискусија и развијање критичких приступа у анализи примењених видова подршке у оквиру анализираних студије случаја. Симулациони приступ: реализација часа у хетерогеном одељењу –"In hous" методски приступ. Примена асистивне технологије у образовању.

ЛИТЕРАТУРА

Boillet, D. (2010). *Изазови интегрираног одгоја и образовања*, Загреб: Школска књига. Загреб.

Виготски, Л. (1996). *Основи дефектологије*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Косталник, М. (2004). *Деца са посебним потребама*, Загреб: Едука.

Превишић, В. (2007). *Курикулум теорија – методологија – садржај – структура*.

Хрњица и група аутора (2008). *Школа по мери детета*, Београд: Save The Children.

Хрњица, С. (1997). *Дете са развојним сметњама у основној школи*, Београд: Учитељски факултет.

Назив предмета: ТИМСКИ РАД У ИНКЛУЗИВНОМ ОДЕЉЕЊУ

Наставник: доц. др Јасна Максимовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Тимски приступ у иницијалној и финалној процени деце са сметњама. Структура тима за израду ИОП-а. Улога тима у прилагођавању и примени програма подршке. Компетенције учитеља за рад у тиму инклузивног образовања. Педагошки асистенти као чланови тима за пружање педагошке потпоре. Персонални асистенти и њихова улога у систему подршке деци са сметњама. Родитељи деце са сметњама у развоју као партнери у инклузивној школи - Обележја мултидисциплинарних, интердисциплинарних и трансдисциплинарних тимова. Деца са сметњама као чланови тима. Законска регулатива у систему подршке и помоћи ученицима са сметњама у развоју. Интерресорна комисија и њена улога у организацији тима за инклузивно образовање

Практична настава

Фазе у развоју тимског рада: почетна фаза у којој се успостављају два најважнија нивоа функционисања тима – однос према задатку и међуљудски односи. Активности тима усмерене на стварање структуре групе и дефинисање положаја и улоге свих чланова. Правила уобличавања сврхе и структуре за постојање групе. Формулисање очекивања и потреба. Задаци и обавезе инклузивног тима у основним школама. Вежбе за примену стратешког планирања у раду тима за инклузију у оквиру школе. Постављање задатака и решавање у оквиру тимског рада.

ЛИТЕРАТУРА

Booth, T., Ainscow, M. (2010). *Priručnik za inkluzivni razvoj škole* (upotreba Indeksa za inkluziju za razvoj inkluzivne kulture, politike i prakse). Beograd: Save the Children UK SEE i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

http://narip.cep.edu.rs/biblioteka/literatura_na_srpskom_jeziku/prirucnik_za_inkluzivni_razvoj_skole.pdf

Pravilnik o programu svih oblika rada strucnih saradnika (2012). Службени гласник Републике Србије бр.5

Јовановић, Б. и сар. (2010), *Приручник за рад интерресорне Комисије за процену потреба за пружање додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету или ученику*, Министарство просвете Републике Србије.

Nikić, M. (2004). Temeljna načela timskog rada, *Diacovensia* XII, str. 115-130,

Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА СЕЛА
Наставник: проф. др Урош Шуваковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Настанак и развој социологије села. Основне категорије и теоријско-методолошки правци у социологији села. Савремено стање и проблеми социологије села. Претече и оснивачи социологије села у нас. Промена аграрне и руралне друштвене структуре. Сељачка економија и промена аграрне структуре. Задругарство у свету и код нас. Еколошки проблеми и савремено село - политика одрживог развоја. Сеоска насеља и становништво. Село и основни демографски проблеми. Школа на селу. Значај информационо-комуникационих технологија за живот на селу. Глобализација и глокализација на селу. Сељаштво као друштвени слој и политичко-историјски чинилац.

ЛИТЕРАТУРА

- Митровић, М. (1998). *Социологија села*. Београд: Социолошко друштво Србије.
- Шљукић, С. (2009). *Сељак и задруга у равници*. Нови Сад: Mediterran Publishing (стр. 13-123)
- Шљукић, С, Шљукић, М. (2012). *Земља и људи: сељаштво и друштвена структура*. Нови Сад: Mediterran Publishing
- Пејлин Л, Горшков, М.К, Скалон, С, Шарма К.Л. (2014) *Друштвена стратификација у земљама БРИК-а: промене и перспективе*. Београд: Завод за уџбенике (стр. 167-260)
- Вујовић, С. прир. (2016). *Социологија руралног развоја*. Београд: Завод за уџбенике
- Митровић, М. (2015). *Села у Србији*. Београд: Републички завод за статистику
- Шљукић, С, Јанковић, Д. (2015). *Село у социолошком огледалу*. Нови Сад: Mediterran Publishing

Назив предмета: ШКОЛА У РУРАЛНОЈ СРЕДИНИ

Наставник: проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Место, улога и перспективе развоја школе у руралној средини. Структура и организација школе у руралној средини. Промене у функционисању и деловању школе у руралној средини. Развојни план школе. Носиоци процеса развоја школе у руралној средини. Специфични облици организације рада школе. Планирање, програмирање и вредновање специфичних облика рада школе. Улоге наставника у школама руралне средине. Сарадња школе и породице (могућности, начини и облици). Сарадња школе и локалне средине (претпоставке активне улоге практичара и представника локалне заједнице у процесу развоја школе и друштвене средине). Промене у функционисању и деловању школе као резултат индивидуалних иницијатива и покушаја школе и/или локалне заједнице.

Практична настава

Настава и ваннаставне активности у школи руралне средине; комбинована одељења; слободно време ученика; материјални и људски ресурси школе и окружења у функцији развоја школе и локалне заједнице; могући организациони облици неформалног образовања у школама руралне средине.

ЛИТЕРАТУРА

Stoll, L i Fink, D. (2000). *Mijenjajmo naše škole (kako unaprediti djelotvornost i kvalitet škola)*. Zagreb:Eduka.

Хебиб, Е. (2013). *Како развијати школу*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду.

Недељковић, М (2003). *Друштвене промене и филозофија новог развоја основне школе у руралној средини*. Зборник радова Учитељског факултета, 4, 49–57.

Јовановић, Б. (2005). *Школа и васпитање*. Учитељски факултет, Јагодина

Недељковић, М. (2000). Основна школа у променама. Ужице: Учитељски факултет, (145-164; 255-270).

Трнавац, Н. (1992). *Мале сеоске школе – шансе за опстанак и даљи развој*. Београд: Институту за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.

Назив предмета: УЧЕЊЕ НА ДАЉИНУ

Наставник: доц. др Вељко Алексић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Увод у е-учење и учење на даљину, основни појмови и дефиниције. Основне карактеристике, структура и компоненте система за учење. Улоге учесника у процесу учења на даљину (полазници, наставници, инструкциони дизајнери, инжењери развоја, аутори курсева, институције, заштита интелектуалне својине). Технологије учења на даљину (хипермедија, комуникационе технологије, платформе за е-учење, Learning Object, Learning Management System, софтверски алати за подршку процесу учења, креирање е-градива). Педагогија учења на даљину (теорије учења, инструкциони дизајн, развој курсева, провера знања). Социолошки аспекти и начини комуникација у системима за учење на даљину. Дигитална комуникација, newsgroups, polls, chat-rooms, (видео-теле)-конференција. Утицај развоја савремених информационих технологија на развој учења на даљину. Друштвени фактори (правни аспекти, ауторска права и етичка питања). Увод у стандарде е-учења. Могућности примене учења на даљину у различитим областима.

Практична настава Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Дискусија одабраних тема и искустава, израда пројекта е-курса. Практичан рад са платформама и софтверским алатима за учење на даљину. Припрема материјала и његова репрезентација у системима учења на даљину. Детаљан приказ кључних модула система за учење на даљину.

ЛИТЕРАТУРА

Anderson, T., Elloumi, F. (2004), *The theory and practice of online learning*. Athabasca, Canada: Athabasca University.

Clark, R. C., Mayer, R. E. (2007), *E-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of media Learning*. Pfeiffer.

Назив предмета: ХИПЕРМЕДИЈИ У е-ОБРАЗОВАЊУ

Наставник: доц. др Вељко Алексић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Појам, историјски развој, врсте и карактеристике хипермедије. Карактеристике употребе мултимедијалних технологија у е-образовању и њихово проширење до хипермедија. Приказ стандардних и референтних система за е-учење. Принципи имплементације хипермедије у настави. Структура и компоненте савремених хипермедијалних образовних система. Примери репрезентативних система за е-образовање у различитим областима. Адаптивна хипермедија.

Практична настава Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Упознавање са својствима и алатима за креирање и имплементацију хипермедијалних садржаја. Дискусија и излагање реферата о садржајима теоријске наставе, израда и презентација семинарског рада.

ЛИТЕРАТУРА

Durlach, P., Lesgold, A. (2012). *Adaptive Technologies for Training and Education*. Cambridge University Press.

Buckingham, D. (2013). *Beyond technology: Children's learning in the age of digital culture*. John Wiley & Sons.

Папић, Ж., Алексић, В. (2015). *Методика информатике*. Чачак: Факултет техничких наука

Назив предмета: ЗАКОНОДАВНЕ ОСНОВЕ СИСТЕМА ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Наставник: доц. др Милан Рапајић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Појам система, устава и закона. Школско законодавство у Републици Србији у различитим периодима (Средњи век, период владавине Турака, Србија у 18. веку, 19. веку и почетком 20. века, раздобље од 1918. до 1945. и од 1945-1990. Систем образовања и васпитања у Србији после 1990 – полазне основе); Систем образовања и васпитања у Србији (појам, принципи, циљеви и задаци; Право на образовање и васпитање). Развој, обезбеђивање и унапређење квалитета образовања и васпитања (надлежна тела за област система васпитања и образовања: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Национални просветни савет, заводи). Образовно-васпитне установе (појам, врсте, верификација, обављање делатности, аутономија, органи). Програми образовања и васпитања (наставни планови и програми основног и средњег образовања и васпитања). Права детета и ученика. Обавезе и одговорности ученика. Оцењивање ученика Завршни испити Наставници, васпитачи и стручни сарадници (врсте послова и њихови извршиоци; услови за пријем у радни однос наставника, васпитача и стручног сарадника; дозвола за рад – лиценца; приправници и њихов пријем у радни однос). Уговор о извођењу наставе; Појам педагошке норме; непуно и пуно радно време; Удаљавање са рада; Појам контроле и надзора у систему васпитања и образовања; Управни надзор; Стручно-педагошки надзор;

Практична настава:

Анализа појединих одредби Закона о основама система образовања и васпитања, Закона о предшколском васпитању и образовању као и подзаконске нормативе из ове друштвене области (статути, правилници, упуства). Анализа случајева из судске и управне праксе.

ЛИТЕРАТУРА

Палачковић, Душица и Поњавић, Зоран (2007). *Основи државног уређења и школског законодавства*, Ужице.

Јањић-Комар, Марина, Обретковић, Мирјана (1996). *Права детета – права човека*; Досије, Београд, 1996

Вукићевић, Славољуб (1997). *Основи државног уређења и школског законодавства*, Желинд, Београд, 1997.

Радомир Лукић, Будимир Кошутућ (2003). *Увод у право*, Београд.

Костадиновић, Данијела (2012). *Школско право и администрација – практикум*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, Београд.

Назив предмета: УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА
Наставник: доц. др Милан Рапајић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Теоријска настава

Појам руковођења и управљања. Системи руковођења. Методе и стилови руковођења. Лична својства управљача и руководиоца са посебним освртом на управљачко-руководилачку функцију у васпитно-образовним институцијама. 5. Организациона и интерперсонална улога руководиоца васпитно-образовне институције. Појам менаџмента људских ресурса. Управљање људским потенцијалима у васпитно-образовним институцијама. Теоријски приступ начину и методама регрутовања руководећег кадра у васпитно-образовним институцијама. Позитивно-правни оквир избора руководиоца за васпитно-образовне институције – пример Србије. Позитивно-правни оквир избора руководиоца за васпитно-образовне институције – пример појединих бивших југословенских република. Избор, састав и надлежности Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих. Надлежности и руковођење Заводом за унапређење образовања и васпитања као и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања. Образовно-васпитне установе и друге организације (појам и врсте, верификација, обављање делатности). Аутономија васпитно-образовних институција. Органи васпитно-образовне установе. Радноправна регулатива од значаја за добро управљање и руковођење васпитно-образовним институцијама. Улога државе (Влада и министарство надлежно за просвету) и друштва у надзору и контроли над руковођењем и управљањем у васпитно-образовним институцијама

Практична настава

Практични примери доброг управљања и руковођења појединим предшколским установама, основним и средњим школама. Интервијуи са руководиоцима васпитно-образовних институција. Студије случаја о реформи образовања и васпитања у Србији и компаративно. Упуства за адекватно односно успешно вођење тј. претходну припрему састанака тима руководиоца васпитно-образовних институција. Анализа законских прописа и подзаконске нормативе.

ЛИТЕРАТУРА

Одабрана поглавља из следећих књига:

Невенка Бачанин, Радоје Брковић (2011). *Управна наука*. Крагујевац: Правни факултет у Крагујевцу.

Stevan Lilić, Milan Marković, Predrag Dimitrijević (2001). *Nauka o upravljanju sa elementima pravne informatike*, Beograd: Savremena administracija.

Slobodan Ćamilović, Vidoje Vujić (2011). *Osnove menadžmenta ljudskih resursa*. Beograd: Tekonkosalting.

Бранислав Марковић (2003). *Организација и управљање школом*, Учитељски факултет Универзитета у Крагујевцу, Краљево, 2003

Душица Палачковић, Зоран Поњавић (2007). *Основи државног уређења и школског законодавства*, Ужице: Учитељски факултет.

Назив предмета: ПРАКСА

Циљ праксе: Даље усавршавање праксе и примена знања стечених на основним студијама; оспособљавање за самостално планирање и организацију наставног процеса и примену савремених наставних облика и система који доприносе развоју логичког и критичког мишљења ученика и самосталном решавању проблема у настави, као и разноврсних облика индивидуализације наставног рада; оспособљавање за примену стечених знања и способности у решавању сложенијих проблема у наставном раду и свим осталим активностима у школи; оспособљавање за истраживање и критичко промишљање школске праксе са циљем њеног даљег усавршавања и унапређивања; овладавање техникама и методама праћења и вредновања резултата рада и ученичких постигнућа применом валиднијих и сложенијих метода и поступака вредновања

Исход праксе: Студенти су оспособљени за: самосталну реализацију наставних и осталих активности у школи и критичко промишљање сопствене педагошке праксе; унапређивање сопственог рада на основу резултата сопственог истраживања и истраживања других; комуницирање на стручном и ширем плану. Студенти су овладали техникама и „алатима“ даљег личног образовања и усавршавања уз коришћење савремених информатичких средстава и овладали вештином академског писања.

САДРЖАЈ ПРАКСЕ

Пракса се заснива искључиво на самосталном и истраживачком раду студената уз стручно вођење ментора – наставника методичке групе предмета. Организује се у другом семестру и представља погодно поље самосталног рада које му значајно може помоћи у изради завршног рада. Студент треба да покаже да поседује неопходно знање и дидактичко-методичке вештине и компетенције за самосталан рад са ученицима млађих разреда основне школе, не само кроз наставне, него и све друге активности из структуре делатности основне школе. Студент треба да применом стечених знања активности организује на вишем нивоу који је резултат добре осмишљености, примене иновативних поступака, максималног активирања ученика и уважавање свих дидактичко-методичких принципа и специфичности свих ученика и саме школе. Студенти ће уводити савремене дидактичке и наставне системе, пратити њихове ефекте и резултате и сазнања користити у свом даљем раду. Кроз задатке које ће реализовати у току праксе, посебне поступке наставног рада користиће у раду са даровитим ученицима и ученицима са сметњама и тешкоћама у развоју, као и ученицима из социјално-депривираних средина и маргиналних социјалних група.

ЗАВРШНИ РАД

Завршни мастер рад представља самосталан истраживачки рад студента у коме он применим знања из методологије, педагошких истраживања у области дидактичко-методичких наука (по сопственом избору уже области) теоријско-емпиријским путем обрађује одабрани проблем. Избор проблема за који ће се студент определити зависи од његове осетљивости за проблеме у датој области и заинтересованости за одређена питања наставне, односно васпитно-образовне праксе.

Садржај рада треба да обухвати избор проблема, проналажење релевантне литературе и темељно упознавање бројних димензија тог проблема; израду пројекта истраживања; израду инструмената и спровођење истраживања; обраду добијених података; прецизно извештавање резултата истраживања и закључци. Завршни мастер рад се може радити из сваке од ужих области, односно предмета из студијског програма дипломских академских студија.

У П У Т С Т В О

за праксу студената на мастер академским студијама

Пракса студената на мастер академским студијама организује се у основној школи у трајању од 180 радних сати, континуирано на крају другог семестра. Сви студенти су обавезни да испуне ову обавезу како би се предвиђени програм реализовао.

Они који су запослени у основној школи обавезни су да донесу потврду о запослености (потврда треба да садржи податке о дужини радног стажа у тој васпитно-образовној организацији и статусу – рад на одређено или неодређено време и до када, оверена од стране овлашћеног лица). Незапослени студенти праксу ће обавити у васпитно-образовној установи коју одаберу сами (може у свом месту боравка, а потребно је да пре одласка након изабране основне школе у студентској служби узму: писмо факултета и бланко потврду о обављеној пракси.

О обављеној пракси студент води Дневник праксе о свим активностима у школи у току праксе, а посебно о задацима које студент добије од наставника методике (изборног блока), а које су у вези са израдом мастер рада. Зато је неопходно да се студент консултује, пре одласка на праксу и са наставником методике из које ће радити или је већ одабрао тему мастер рада.

Након обављене праксе студент ће донети Дневник праксе наставнику методике на увид, који ће дневник потписати и уписати запажања описном оценом.

Студент оверену потврду о пракси и потписан Дневник доноси у студентску службу уз пријаву за праксу (пријава за испит) након чега ће му бити приписан одређени број ЕСПБ бодова (9 бодова).